

Satversmes tiesas sēdes stenogramma

Lieta nr.04 –04(97)

1998.gada 11.februārī

A.Endziņš.

Lūdzu, sēdieties! Paziņoju tiesas sēdi par atklātu.

Tiesa izskata lietu nr.04-04(97) - "Par Ministru kabineta 16.septembra 1997.gada noteikumu nr.322 "Par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" atbilstību likumam "Par budžetu un finansu vadību".

Saskaņā ar Satversmes tiesas likumu šī lieta ir izskatāma pilnā tiesas sastāvā un šo lietu izskata tiesneši Andrejs Lepse, Anita Ušacka, Romāns Apsītis, Ilma Čepāne un Ilze Skultāne un Aivars Endziņš.

Kā lietas dalībnieki ir uzaicināta Ministru kabineta pārstāve Daina Robežniece. Jūsu pilnvarojumu, lūdzu? Daina Robežniece - Latvijas Republikas Finanšu ministrijas Nodokļu politikas departamenta direktores vietniece Tiešo nodokļu nodaļas vadītāja.

Un no pieteikuma iesniedzēja puses:

Aizkraukles pilsētas domes pārstāvis - Andris Antāns, Aizkraukles pilsētas domes priekšsēdētājs. Lūdzu jūsu...

Ādažu pagasta padomes pārstāvis - Normunds Breidaks, Ādažu pagasta padomes priekšsēdētājs.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi lūgumi, kas saistīti ar lietas izskatīšanu? Aizkraukles pagastam? Ādažu pagastam? Ministru kabineta pārstāvei? Nav.

Līdz ar to varam uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības un vārds ziņojumam tiesnesim Romānam Apsītim. Lūdzu!

R.Apsītis.

1997.gada 27.novembrī Aizkraukles pilsētas dome Satversmes tiesā iesniedza pieteikumu par lietas ierosināšanu. Pēc pieteikuma izskatīšanas 1997.gada 1.decembrī tiesnesis Romāns Apsītis ar lēmumu ierosināja lietu par Ministru kabineta 1997.gada 16.septembra noteikumu nr.322 "Par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" atbilstību likumam "Par budžetu un finansu vadību".

1997.gada 12.decembrī Ādažu pagasta padome Satversmes tiesā iesniedza līdzīgu pieteikumu par lietas ierosināšanu. Pēc pieteikuma izskatīšanas 1997.gada 19.decembrī tiesnesis Romāns Apsītis ar lēmumu ierosināja lietu par Ministru kabineta 1997.gada 16.septembra noteikumu nr.322 "Par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" atbilstību likumam "Par budžetu un finansu vadību".

Lai veicinātu lietu vispusīgāku un ātrāku iztiesāšanu, kā arī vadoties no Satversmes tiesas reglamenta 237.punkta, 238.punkta 1.apakšpunkta un 239., 240. un 241.punkta, 1998.gada 14.janvārī tiesnesis Romāns Apsītis pieņēma lēmumu par abu minēto lietu apvienošanu. Pieteikumu

iesniedzēji - Aizkraukles pilsētas dome un Ādažu pagasta padome lūdz atcelt vienus un tos pašus 1997.gada 16.septembra Ministru kabineta noteikumus nr.322, uzskatot, ka tie ir pretrunā ar likuma "Par budžetu un finanšu vadību" 41.panta 1.daļu un 42.panta 1.daļu.

Minētā likuma 41.panta 1.daļā ir teikts, ka pašvaldībām ir tiesības patstāvīgi veidot un apstiprināt savus budžetus. Savukārt 42.panta 1.daļā norādīts, ka pašvaldībām ir tiesības uz budžeta ieņēmumiem saskaņā ar likumiem, lai nodrošinātu pastāvīgu un drošu makroekonomiskās stabilitātes prasībām atbilstošu ieņēmumu bāzi.

Aizkraukles pilsētas dome uzskata, ka 1997.gada 16.septembrī tas ir, gada priekšpēdējā ceturkšņa beigās izdoto Ministru kabineta noteikumu īstenošanas rezultātā no pilsētas budžeta ir izņemtas iepriekš neparedzētas lielas naudas summas, padarot Aizkraukles pilsētas domi par maksātnespējīgu. Kā paskaidro Aizkraukles pilsētas dome, no Aizkraukles pilsētas budžeta otrā svarīgākā ieņēmumu veida - īpašuma nodokļa - 1997.gadā Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā pārskaitīti 94 445,92 lati. Līdz ar to Aizkraukles pilsēta no īpašuma nodokļa Finanšu izlīdzināšanas fondā pārskaitījusi 19,4% pārsniedzot likumā noteiktos 16,63%.

Arī Ādažu pagasta padome uzskata, ka, pamatojoties uz 1997.gada 16.septembrī izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem nr.322, no Ādažu pagasta budžeta ir izņemts ieskaitīšanai Izlīdzināšanas fondā ievērojamas naudas summas, radot iepriekš neparedzētas finansiālas grūtības pagastam un padarot pašvaldību par parādnieci citām institūcijām. Kā paskaidro Ādažu pagasta padome, 1997.gadā Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā no pagasta budžeta ieturēts 92 541 lats.

Pieteikuma iesniedzēji, ka budžeta finansiālo situāciju pasliktināja arī grozījumi likumā "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā", kad ar oktobra mēnesi fondā izdarāmo iemaksu prognoze tika palielināta Aizkraukles pilsētas domei par 23 053 latiem, bet Ādažu pagasta padomei - par 5911 latiem, palielinot budžeta izdevumus. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka tas ir pretrunā ar likumu "Par budžetu un finanšu vadību" 10.panta 2.daļu.

Kā papildus paskaidro Aizkraukles pilsētas dome, saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" un likumu "Par īpašuma nodokli", īpašuma nodoklis tiek ieskaitīts Valsts ieņēmumu dienesta norādītās sadales kontā, bet savukārt Valsts ieņēmumu dienests, atbilstoši esošajiem likumiem, sadala īpašuma nodokli. Pēc esošās nodokļa sadales procedūras, pašvaldība neveic maksājumus Izlīdzināšanas fondā, to izdara valsts institūcijas.

Ministru kabinets tika uzaicināts līdz 1997.gada 12.decembrim un 1998.gada 7.janvārim iesniegt Satversmes tiesai attiecīgus atbildes rakstus ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu. Ministru kabinets gan 1997.gada 17.decembra, gan arī 1998.gada 7.janvāra atbildes rakstos norāda, ka 1997.gada 16.septembrī pieņemto noteikumu nr.322 "Noteikumi par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" izstrāde ir veikta pamatojoties uz diviem likumiem:

pirmkārt, uz 1996.gada 19.decembra likumu "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondu 1997.gadā" un šā likuma 2.panta 1.daļā noteikts, ka Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda ieņēmumus veido ieņēmumi no īpašuma nodokļa 31,85% apmērā jeb 4,3 miljoni latu;

otrkārt, pamatojoties uz 1997.gada 20.februāra likuma "Grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli"" 4.pantu, kurā noteikts, ka īpašuma nodoklis ieskaitās pilsētas vai pagasta pašvaldības budžetā pēc īpašuma atrašanās vietas un Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā - atbilstoši likumam "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā". Turklāt Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Turpat arī paskaidrots, ka ar Saeimas deleģējumu likumā "Grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli"" Ministru kabinetam ir dotas pilnvaras noteikt kārtību īpašuma nodokļa ieskaitīšanai Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, turklāt norādot, ka grozījumi attiecināmi uz visu 1997.gadu.

Ministru kabinets uzsver, ka tieši likuma "Par budžetu un finansu vadību", uz kuru atsaucas pieteikuma iesniedzēji, 41.panta 3.daļa nosaka, ka pašvaldību budžeta tiesības un ietvarus nosaka īpaši likumi. Līdz ar to pašvaldībai sastādot savu budžetu, saistošas ir ne tikai likuma "Par budžetu un finansu vadību" normas, kas ir uzskatāmas par vispārējām tiesību normām, bet arī citi likumi, piemēram, likums "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā", kura normas ir uzskatāmas par speciālajām tiesību normām.

Ministru kabinets uzskata, ka pieņemot likumu "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā", likumdevējs tā 2.panta 1.daļā būtībā noteicis, ka pašvaldībai daļa no sava budžeta īpašuma nodokļa ieņēmumiem - 31,85% apmērā - saimnieciskā gada laikā ir jānodod Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondam. Tas faktiski nozīmē, ka pašvaldībai savā budžetā bija jāparedz atsevišķs izdevumu postenis - maksājumi jeb atskaitījumi no īpašuma nodokļa Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā.

Tā kā ne janvārī, ne februārī neviena no pašvaldībām nebija uzsākušas noteiktās īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, tad sagatavojot likuma "Par īpašuma nodokli" grozījumu projektu pēdējam lasījuma, projektā tika nolemts iestrādāt normu, kas noteiktu, kā notiek īpašuma nodokļa sadale starp pašvaldības budžetu un Finansu izlīdzināšanas fondu. Ministru kabinets skaidro, ka likumā "Grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli"" paredzēto noteikumu pieņemšana zināmā mērā aizkavējusi likuma "Par Pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā" grozījumu izstrādes process, kas bija aizsākts jau 1997.gada sākumā. Ar šiem grozījumiem bija paredzēts samazināt Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā ieskaitāmo īpašuma nodokļa daļu līdz 13,4% jeb 2,5 miljoniem latu sakarā ar īpašuma nodokļa ieņēmumu kopējās prognozes pārskatīšanu, kas tika veikta pamatojoties uz datiem, kuri tiek saņemti no Valsts ieņēmumu dienesta. Bez tam nepieciešamību grozīt minēto likumu izraisījusi arī zemes nodokļa ieņēmuma kopējās prognozes precizēšana.

Tā kā ar izstrādātajiem grozījumiem bija paredzēts atkārtoti deleģēt Ministru kabinetam pilnvaras apstiprināt kārtību likumā noteiktās īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanai Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, attiecīgo Ministru kabineta noteikumu izstrāde tika pakārtota grozījumu pieņemšanai likumā "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā". Tomēr likumprojekta "Grozījumi likumā "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā"" izskatīšana Saeimā kavējusies. Pastāvējušas bažas, ka šie grozījumi vispār netiks pieņemti. Līdz ar to

Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ieskaitāmā īpašuma nodokļa daļa saglabātos iepriekšējā, tas ir, 4,3 miljonu latu apmērā. Lai tomēr 1997.gadā nodrošinātu likumā noteiktās summas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, Ministru kabinets jūlijā izstrādājis attiecīgo noteikumu projektu.

Ministru kabinets norāda, ka saskaņā ar 1997.gada 16.septembra noteikumiem nr.322 "Noteikumi par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" no septembrī iekasētajiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā bija jāieskaita 70,3%. Turpmākajiem mēnešiem, pamatojoties uz šo noteikumu 6.punktu, finanšu ministrs ir noteicis Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ieskaitāmo īpašuma nodokļa ieņēmumu daļu šādā apmērā: oktobrim - 70,3% un novembrim - 43,7%. Lai līdz 1997.gada beigām nodrošinātu likumā "Grozījumi likumā "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā"", pieņemts 1997.gada 9.oktobrī, noteiktos pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda ieņēmumus no īpašuma nodokļa, finanšu ministrs noteica, ka decembrī Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fondā ieskaitāmā īpašuma nodokļa daļa ir 65%.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22.panta 2.daļas 1.punktu, Aizkraukles pilsētas dome, Ādažu pagasta padome, Finanšu ministrija, Saeima un Pašvaldību savienība tika lūgti sniegt papildu paskaidrojumus, lai noskaidrotu jautājumus, kas radušies sagatavojot lietu.

Atbildes uz uzdotajiem jautājumiem ir saņemtas un pievienotas lietai.

Bez tam Pašvaldību savienība tika lūgta iesniegt papildu dokumentus, kuri ir saņemti un arī ir pievienoti lietai.

Ekspertīzes lietā netika noteiktas.

Lietā ir šādi dokumenti:

Aizkraukles pilsētas domes pieteikums par lietas ierosināšanu un tam pievienotie dokumenti;

Satversmes tiesas priekšsēdētāja v.i. Aivara Endziņa 1997.gada 27.novembra rīkojums par tiesneša norīkošanu izskatīt Aizkraukles pilsētas domes iesniegto pieteikumu;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1997.gada 1.decembra lēmums par lietas ierosināšanu pēc Aizkraukles pilsētas domes pieteikuma;

Satversmes tiesas Kancelejas 1997.gada 1.decembra paziņojumi lietas dalībniekiem par lietas ierosināšanu;

Satversmes tiesas Kancelejas 1997.gada 1.decembra lūgums laikrakstam "Latvijas Vēstnesis" publicēt lēmumu par lietas ierosināšanu;

Satversmes tiesas priekšsēdētāja v.i. 1997.gada 2.decembra rīkojums par tiesneša norīkošanu sagatavot lietu izskatīšanai;

izraksts no laikraksta "Latvijas Vēstnesis" 1997.gada 3.decembra nr.313, kurā publicēts lēmums par lietas ierosināšanu pēc Aizkraukles pilsētas domes pieteikuma;

Ministru kabineta 1997.gada 17.decembra atbildes raksts ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu;

Aizkraukles pilsētas domes 1998.gada 5.janvāra papildu paskaidrojums lietā;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 12.janvāra vēstule Finanšu ministrijai;
Finanšu ministrijas 1998.gada 19.janvāra atbildes vēstule

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 12.janvāra vēstule Saeimai;
Saeimas Juridiskā biroja 1998.gada 19.janvāra atbildes vēstule;

Aizkraukles pilsētas domes 1998.gada 12.janvāra papildu paskaidrojumi lietā;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 12.janvāra vēstule Aizkraukles pilsētas domei;

Aizkraukles pilsētas domes 1998.gada 19.janvāra atbildes vēstule;

Aizkraukles pilsētas domes 1998.gada 20.janvāra papildu paskaidrojumi lietā;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 13.janvāra vēstule Pašvaldību savienībai;

Pašvaldību savienības 1998.gada 20.janvāra atbildes vēstule un iesniegtais protokols par Finanšu ministrijas un Pašvaldību savienības sarunām 1997.gada 3.septembrī;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 14.janvāra lēmums par lietu apvienošanu;

Satversmes tiesas Kancelejas 1998.gada 15.janvāra paziņojums lietas dalībniekiem par lietu apvienošanu;

Ādažu pagasta padomes pieteikums par lietas ierosināšanu un tam pievienotie dokumenti;

Satversmes tiesas priekšsēdētāja v.i. Aivara Endziņa 1997.gada 15.decembra rīkojums par tiesneša norīkošanu izskatīt Ādažu pagasta padomes iesniegto pieteikumu;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1997.gada 19.decembra lēmums par lietas ierosināšanu pēc Ādažu pagasta padomes pieteikuma;

Satversmes tiesas Kancelejas 1997.gada 19.decembra uzaicinājums Ministru kabinetam sniegt atbildes rakstu;

Satversmes tiesas Kancelejas 1997.gada 19.decembra paziņojums Ādažu pagasta padomei par lietas ierosināšanu;

Satversmes tiesas Kancelejas 1997.gada 19.decembra lūgums laikrakstam "Latvijas Vēstnesis" publicēt lēmumu par lietas ierosināšanu;

Satversmes tiesas priekšsēdētāja v.i. Aivara Endziņa 1997.gada 22.decembra rīkojums par tiesneša norīkošanu sagatavot lietu izskatīšanai;

izraksts no laikraksta "Latvijas Vēstnesis" 1997.gada 30.decembra nr.342/346, kurā publicēts lēmums par lietas ierosināšanu pēc Ādažu pagasta padomes pieteikuma;

Ministru kabineta 1998.gada 7.janvāra atbildes raksts ar lietas faktisko apstākļu izklāsta juridisko pamatojumu;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 12.janvāra vēstule Ādažu pagasta pašvaldībai;

Ādažu pagasta pašvaldības 1998.gada 20.janvāra atbildes vēstule;

Ministru kabineta 1997.gada 16.septembra noteikumi nr.322 "Par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā";

Finansu ministrijas 1997.gada 8.oktobra dienesta paziņojums par ieskaitījumiem Pašvaldību izlīdzināšanas fondā;

finansu ministra 1997.gada 10.novembra paziņojums par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā ieskatāmās īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas apmēru novembrī;

finansu ministra 1997.gada 9.decembra paziņojums par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā ieskatāmās īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas apmēru decembrī;

1994.gada 24.marta likums "Par budžetu un finansu vadību" ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 1997.gada 8.oktobrim;

1995.gada 30.marta, 1997.gada 20.februāra un 1997.gada 13.novembra likumi "Grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli"";

1996.gada 19.decembra likums "Par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu 1997.gadā" ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 1997.gada 24.oktobrim;

1997.gada 9.oktobra likums "Grozījumi likumā "Par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu 1997.gadā"";

1996.gada 19.decembra likums "Par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu 1997.gadā", bez grozījumiem;

1994.gada 19.maija likums "Par pašvaldībām", ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 1997.gada 25.novembrim;

Ministru kabineta 1996.gada 24.decembra noteikumi nr.460 "Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām jautājumus, kas skar pašvaldību intereses";

Ministru kabineta 1996.gada 18.septembra rīkojums nr.378 "Par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu";

Ministru kabineta 1997.gada 25.februāra noteikumi nr.77 "Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda padomes nolikums";

1996.gada 22.februāra likums "Par 1985.gada 15.oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu";

Saeimas 1996.gada 10. un 19.decembra sēžu stenogrammas par likumprojektu "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā" pirmais un otrais lasījums;

Saeimas 1997.gada 5.jūnija, 11.septembra un 9.oktobra sēžu stenogrammas par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu 1997.gadā", pirmais, otrais un trešais lasījums;

Saeimas 1996.gada 27.decembra un 1997.gada 20.februāra sēžu stenogrammas par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli", pirmais un otrais lasījums;

Saeimas 1997.gada 23.oktobra un 13.novembra sēžu stenogrammas par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli", pirmais un otrais lasījums;

Satversmes tiesas tiesneša Romāna Apsīša 1998.gada 26.janvāra atzinums par lietas sagatavošanu izskatīšanai pabeigšanu;

Satversmes tiesas priekšsēdētāja v.i. Aivara Endziņa 1998.gada 26.janvāra lēmums par lietas nodošanu izskatīšanai;

Satversmes tiesas Kancelejas 1998.gada 27.janvāra paziņojumi lietas dalībniekiem un laikrakstam "Latvijas Vēstnesis" par tiesas sēdi un laiku.

Paziņojums par lietas izskatīšanu publicēts laikraksta "Latvijas Vēstnesis" 1998.gada 30.janvāra numurā 26/27.

Lietas dalībniekiem par sēdes laiku un vietu ir paziņots arī rakstveidā, nosūtot ierakstītas vēstules; bez tam Ministru kabinetam paziņots ar kurjerpasta starpniecību.

Ar lietas materiāliem iepazinušies: Aizkraukles pilsētas domes pieteikuma iesniedzēju pārstāvis - Aizkraukles domes priekšsēdētājs Antāns, Ādažu pagasta padomes pieteikuma iesniedzēju pārstāvis - Ādažu pagasta padomes priekšsēdētājs Breidaks, Ministru kabineta pārstāve, Finanšu ministrijas Nodokļu politikas departamenta direktora vietniece, Tiešo nodokļu nodaļas vadītāja Robežniece.

Un nobeigumā varētu vēl piebilst to, ka kaut arī apstrīdētie Ministru kabineta 1997.gada 16.septembra noteikumi nr.322 "Par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" ir zaudējuši spēku, neviena no Satversmes tiesas reglamenta 252.punktā minētajām personām līdz lietas izskatīšanai sēdē nav izteikusi motivētu priekšlikumu lemt par tiesvedības izbeigšanu saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 29.panta 1.daļas 2.punktu. Paldies.

A.Endziņš.

Paldies, Apsīša kungs. Kādi jautājumi būtu tiesnešiem Apsīša kungam? Nav jautājumu? Nav jautājumu.

Sakarā ar to, ka Apsīša kungs informēja tiesas sastāvu un sēdes dalībniekus, ka pastāv Satversmes tiesas likuma 29.panta 2.punktā minētie apstākļi, ka apstrīdētā tiesību norma ir zaudējusi savu spēku, tiesai tas ir jāizlemj. Tiesa aiziet apspriesties.

(Pārtraukums)

A.Endziņš.

Satversmes tiesa, apspriedusies nolēma, ka neskatoties uz to, ka Satversmes tiesas likuma 29.pants paredz iespēju izbeigt lietu saskaņā ar to, ka apstiprinātā tiesību norma ir zaudējusi spēku, bet 29.pants neuzliek par pienākumu Satversmes tiesai izbeigt lietu. Satversmes tiesa uzskata, ka lieta ir izskatāma pēc būtības un līdz ar to turpinām lietas izskatīšanu pēc būtības.

Vai lietā pārstāvētajām personām ir kādi lūgumi šajā sakarā? Nav? Nav. Līdz ar to pārejām pie lietas faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma izklāsta no pieteikuma iesniedzēju pārstāvju puses un saskaņā ar to, ka hronoloģiski Aizkraukles pilsētas dome ir pirmā iesniegusi pieteikumi, tad pirmajam vārdu dodam Aizkraukles pilsētas domes pārstāvim, Aizkraukles pilsētas domes priekšsēdētājam Antāna kungam. Lūdzu!

A.Antāns.

Augsti godājamā tiesa! Aizkraukles pilsēta ir viena no tām pašvaldībām, kurai ir jāpārskaita ļoti lieli līdzekļi...

A.Endziņš.

Es atvainojos, Antāna kungs. Es aizmirsu brīdināt lietas dalībniekus. Saskaņā ar Satversmes tiesas reglamentu, lietas dalībniekiem tiek dots laiks līdz 30 minūtēm. Lūdzu!

A.Antāns.

Aizkraukles pilsēta ir viena no tām pašvaldībām, kurām jāpārskaita līdzekļi Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. 1997.gada janvāra - septembra mēnešos šīs iemaksas sastādīja 42,86% no iedzīvotāju ienākuma nodokļa. Bet oktobra - decembra mēnešos - jau 55,92%. Uzsveru, ka tas ir viens no augstākajiem rādītājiem visā valstī. Kopsummā bija jāpārskaita 326 540 lati.

Saskaņā ar pastāvošajiem likumiem atskaitījumus Izlīdzināšanas fondā valsts kase izdara precīzi, to veicot Četras reizes mēnesī, atbilstoši iedzīvotāju ienākumu nodokļa sadalei. Tas nozīmē, ka tām pašvaldībām, kurām atskaitījuma procenti no iedzīvotāju ienākumu nodokļa ir ļoti lieli, otram svarīgākajam ieņēmumu avotam - īpašuma nodoklim - jābūt stabilam, drošam, pastāvīgam, kā arī savlaicīgi un nepārprotami, es uzsveru, nepārprotami ir jābūt noteiktai kārtībai visos likumdošanas aktos, kas nosaka šī nodokļa maksāšanas sadali.

Līdz par 1997.gada 16.septembrim vienīgais rādītājs par maksājumiem Finanšu izlīdzināšanas fondā no īpašuma nodokļa bija likuma "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā" 2.panta 1.daļas 3.punkts. Ieņēmumi no īpašuma nodokļa 31,85% apmērā - 4 300 000 latu. Uzskatām, ka šāda viena nodokļa izraušana no Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda aprēiniem ir pretrunā ar Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda algoritmu, uz kuru pamata tiek noteiktas pašvaldību iemaksas Izlīdzināšanas fondā un dotācijas no tā. Un tās ir noteiktas likuma 2.pielikumā un 3.pielikumā. Šo punktu - Ieņēmumi no īpašuma nodokļa 31,85% apmērā jeb 4 300 000 - nevarēja attiecināt uz katru pašvaldību. Uzsveru, nevarēja attiecināt uz katru pašvaldību, jo likumā 1.pielikuma 2.punktā noteikts: aprēīnu vajadzībām katrai pašvaldībai 1997. gadā tiek prognozēti ieņēmumi no iedzīvotāju ieņēmumu nodokļa, zemes nodokļa un īpašuma nodokļa un tas nozīmē - 100% apmērā uz katru pašvaldību. Ja par iedzīvotāju nodokli vēl ir noteikts likumā "Par valsts budžetu 1997.gadā" 7.pantā sekojošais: pilsētu un pagastu budžetos tiek ieskaitīta daļa 71,6% no iedzīvotāju nodokļa -, tad par īpašuma nodokli attiecībā uz katras pašvaldības ieņēmumiem tas netika noteikts. Tikai grozījumos likumā "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā", izsludinātos 1997.gada 24.oktobrī 1.pielikuma 2.punktā noteikts: aprēīnu vajadzībām katrai pašvaldībai 1997.gadā tiek prognozēti ieņēmumi no zemes nodokļa, daļa - 71,6% - no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un daļa - 88,37% - no īpašuma nodokļa. Tas nozīmē, ka līdz pat 1997.gada 25.oktobrim skaitļi 31,85%, grozījumos - 16,63 un 4 300 000 lati, grozījumos - 3 857 512 latiem - attiecināmi uz ieņēmumu no īpašuma nodokļa kopumā nevis konkrēti noteiktai pašvaldībai.

Bez tam izlīdzināšanas fondā īpašuma nodokli nevar aprēīnāt divas reizes: pirmo - kopā ar iedzīvotāju ienākumu nodokli un zemes nodokli un otro - tieši, kas ir pretrunā ar likumā apstiprināto algoritmu.

Likumos par nodokļiem un nodevām un par īpašuma nodokli noteikta īpašuma nodokļa maksāšanas kārtība. Īpašuma nodoklis tiek ieskaitīts Valsts ieņēmumu dienesta norādītās sadales kontā, bet savukārt Valsts ieņēmumu dienests atbilstoši esošajiem likumiem sadalīja īpašuma nodokli. Pašvaldība, pilsētas dome saņēma no īpašuma nodokļa sadales konta tikai to daļu, kas viņai

pienākas. Pēc esošās nodokļu sadales procedūras pašvaldības neveic īpašuma nodokļa maksājumus Izlīdzināšanas fondā, to veic Valsts ieņēmumu dienests. Tādēļ norādīt, ka pašvaldībai vajadzēja pašai maksāt Izlīdzināšanas fondā, ir vairāk kā nekorekti.

Noteikumi nr.322 "Par īpašuma daļas ieskaitīšanu Pašvaldību izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" tika pieņemti ar ļoti lielu nokavēšanos. Tika tikai 1997.gada 16.septembrī. Lai varētu ieturēt iepriekš noteikto summu, tas ir, 4 300 000 latu jeb grozījumos 3 8057 512 latu, sākot ar septembra mēnesi, fondā ieskaitāmā īpašuma nodokļa daļa tika noteikta ļoti liela. Septembrī un oktobrī - 70,3%, novembrī - 43,7%, decembrī - 65%. Noteikumi pieņemti, neņemot vērā Pašvaldību savienības iebildumus un brīdinājumus, ka vairākām pašvaldībām var rasties finansiālas problēmas. Mūsu protokols par Finanšu ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības sarunām 1997.gada 3.septembrī, tas ir 4.jautājums - īpašuma nodokļa ieskaitīšanas kārtība Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā:

... Finanšu ministrija. Finanšu ministrija ir izstrādājusi projektu nodokļu ieskaitīšanai fondā. Ir saņemts Latvijas Pašvaldību savienības atzinums, kam Finanšu ministrija nepiekrīt. Pašreiz vispār netiek ieskaitīti līdzekļi Izlīdzināšanas fondā no īpašuma nodokļa. Ja neieskaitīs līdzekļus fondā, pietrūks skolotāju algu un mērķdotāciju izmaksām par zemes novērtēšanas darbiem. Finanšu ministrija virzījusi noteikumu projektu uz Ministru kabinetu un neskatoties uz Latvijas Pašvaldību savienības iebildumiem. Pašvaldību savienība. Iesaka pieņemt lēmumu īpašuma nodokli 100% apjomā atstāt pašvaldību rīcībā. Iztrūkstošo daļu fondam kompensēt no valsts budžeta, kā tas ir noteikts likumā attiecībā uz ienākuma nodokli. Nav pieļaujama nodokļu visa gada summas izņemšana no pašvaldību budžetiem gada beigās.

Lūk, šāds bija brīdinājums. Parakstīja šo te protokolu... šajās sarunās piedalījās un protokolu parakstīja valsts sekretāre Andrejeva un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētājs Jaunsleinis. Vēl no Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieks Galucers (!?!), Muižniece, Libenzons.

Rezultātā no Aizkraukles pilsētas domes budžeta otra galvenā ieņēmumu avota - īpašuma nodokļa - septembra - decembra mēnešos tika izņemti 94 445 lati. Atgādinu, ka īpašuma nodoklis sastāda 41% no budžeta faktiskajiem ieņēmumiem. Bet gada pēdējos mēnešos pat vairāk kā 50% no budžeta ieņēmumiem. No pilsētas budžeta tika izņemti lielākā daļa ieņēmumu. Tas ir pretrunā ar likumu "Par budžetu un finanšu vadību" 42.panta 1.daļu.

Par jautājumu, ka pašvaldībām bija jāveido finanšu uzkrājumi. Likumā "Par pašvaldību budžetiem" nav noteikta norma jeb punkts: ja Ministru kabinets līdz saimnieciskā gada sākumam nav pieņēmis noteikumus, kuri piemērojami kāda nodokļa aprēķināšanai un nomaksai par visu saimniecisko gadu, pašvaldībai jāveido kaut kādi finanšu uzkrājumi. Vienīgi likuma 3.pantā rakstīts: pašvaldības savus budžetus sastāda, apstiprina un izpilda patstāvīgi ievērojot likumus un Ministru kabineta noteikumus. Arī pašu noteikumu nr.322 metodika, tas ir, finanšu ministrs katru mēnesi gada pēdējā ceturksnī nosaka atskaitījuma procentus no īpašuma nodokļa, ieņēmumiem, pašvaldībai liedz iespēju plānot savus ikmēneša ieņēmumus un izdevumus un tas ir pretrunā ar likuma "Par budžetu un finanšu vadību" 41.panta 1.punktu. Kā arī likuma "Par pašvaldību budžetiem" pamatprincipiem.

Uzskatām, ka likuma izpildes divkāršā deleiēšana, es uzsveru, divkāršā deleiēšana, ir pretrunā ar likumu “Par īpašuma nodokli”, kurā deleiēts tikai Ministru kabinetam noteikt īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšana Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Bet Ministru kabineta noteikumi savukārt deleiē finanšu ministram noteikt gada pēdējā ceturksnī īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Uzskatām, ka arī tas ir pretrunā ar likumu “Par īpašuma nodokli”. Tur šāda divkāršā deleiēšana nav paredzēta grozījumos “Par īpašuma nodokli”.

Piemērojot Ministru kabineta nr.322 noteikumus, Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā no īpašuma nodokļa tika ieskaitīti 4 015 028 lati komats 23 santīmi un tā rezultātā tika pārkāpts likuma “Par Pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā” 2.panta 1.daļas 3.punkts: ieņēmumi no īpašuma nodokļa 16,63% apmērā, bet ne vairāk kā 3 857 512 lati. Faktiski ar šādiem noteikumiem nekad nevarēja precīzi trāpīt punktā, jo finanšu ministrs nevar precīzi pateikt, prognozējot šādus ieņēmumus un precīzi likumā ir ierakstīts, ka nedrīkst pārsniegt. Bet viņi pārkāpa šo likumu.

Piebilstu, ka Ministru kabineta noteikumu nr.322 metodika ir tik primitīva, ka tos varēja jau piemērot ar 1997.gada aprīļa mēnesi. Rezultātā pašvaldības savlaicīgi zinātu atskaitījuma procentus no īpašuma nodokļa, pirmkārt. Otrkārt, atskaitījuma procenti nebūtu noteikti tik lieli un treškārt, ja būtu pārsniegtas likumā noteiktās summas, savlaicīgi pārmaksātās summas tiktu atgrieztas pašvaldību budžetos.

Finanšu ministrijas un Ministru kabineta nelikumīgā, neprognozējamā rīcība Aizkraukles pilsētas pašvaldībai 1997.gada pēdējā ceturksnī radīja finansiālo krīzi, kas savukārt smagi atsaucās uz pilsētas domes finansētām iestādēm: trim bērnudārziem, 4 skolām un citām iestādēm. Pilsētas domei vēl šobrīd ir grūtības nomaksāt algas šo iestāžu darbiniekiem, praktiski dome nespēj finansiāli palīdzēt pilsētas maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Budžeta gads noslēdzās ar 78 000 latu kreditoru parādu. Nu neteiksim, ka pretrunā ar Latvijas Republikas likuma “Par pašvaldībām” 7.pantu un 15.pantu, kurā noteikts: pašvaldības funkcijas un funkciju izpilde tiek nodrošināta no pilsētas budžeta.

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par pašvaldībām” 3.pantu - pašvaldība ir valsts vietējā pārvalde, kas visvairāk izjūt arī sociālo spriedzi uz vietām, tādējādi valsts un pārvaldes institūcijām nav nekādu tādu tiesību tik ciniski un patvaļīgi rīkoties. Un jautājums - kā vārdā? Lai iegūtu papildus budžeta finanšu līdzekļus, kad budžeta gads beidzas ar pārpildi, bet atstājot vairākas pašvaldības par maksātnespējīgām.

Ievērojot teikto, Aizkraukles pilsētas dome lūdz Satversmes tiesu atcelt Latvijas Republikas Ministru kabineta 1997.gada 16.septembra noteikumus nr.322 “Par īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas kontā”.

A.Endziņš.

Tiesnešiem ir jautājumi Aizkraukles pilsētas domes pārstāvim? Lūdzu, Čepānes kundze.

I.Čepāne.

Vai pirms Ministru kabineta noteikumu nr.322 spēkā stāšanās dienai pašvaldībām bija praktiski iespējams ieskaitīt attiecīgo īpašuma nodokļa daļu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā?

A.Antāns.

Nebija. Šo maksājumu Izlīdzināšanas fondā veica tātad Ieņēmumu dienests. Viņa kontā tika ieskaitīta šī nauda par īpašuma nodokli un to nodokli sadala proporcionāli pēc noteiktās instrukcijas, ko Finanšu ministrija vai Valsts ieņēmumu dienests sadala proporcionāli Izlīdzināšanas fondam un atlikušā summa paliek pašvaldībām.

I.Čepāne.

Paldies.

A.Endziņš.

Vai ir vēl jautājumi? Nav jautājumu. Ministru kabineta pārstāvim ir jautājumi? Nav. Paldies.

Līdz ar to vārds pieteikuma juridiskam pamatojumam Ādažu pagasta padomes pārstāvim, Ādažu pagasta padomes priekšsēdētājam Normundam Breidaka kungam. Lūdzu!

N.Breidaks.

Augsti godātā tiesa! Ādažu pagasta padome uzskata, ka Ministru kabineta noteikumi nr.322 "Par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" ir pretrunā ar likuma "Par budžetu un finanšu vadību" 41.panta 1.punktu, 42.panta 1.punktu un 10.panta 2.punktu. Un lūdzam šos noteikumus atcelt.

Ādažu pagasta padome savu budžetu 1997.gadam apstiprināja 1997.gada 19.februārī, paredzot ieņēmumus no īpašuma nodokļa, kas arī ir otrs lielākais ieņēmumu avots pašvaldībai un sastāda 40,9% 1997.gadā, paredzot 100% apmērā. Šajā laikā bija spēkā 1997.gadam pieņemtais Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likums. Likumā "Par īpašuma nodokli" un likumā "Par pašvaldību izlīdzināšanas finanšu nodokli 1997.gadam" nav ierakstīts punkts, ka pašvaldībām jāparedz atskaitījumi no īpašuma nodokļa Izlīdzināšanas fondā. Vēl jo vairāk. Pašvaldību atskaitījumi Pašvaldību izlīdzināšanas fondā, finanšu izlīdzināšanas fondā konkrēti ir minēti likuma 2.panta 1.daļas 2.apakšpunkta 2.pielikumā katrai pašvaldībai konkrētā ciparā. Un tur iet runa tikai par ienākuma nodokli un ne vārda par īpašuma nodokli. Bet par ieņēmumiem Pašvaldību izlīdzināšanas fondā no īpašuma nodokļa - sākumā 31,85%, vēlāk ar labojumiem - 16,63% apmērā - iet runa šī paša panta 1.daļas 3.apakšpunktā un ne vārda, ka tie būtu pašvaldību atskaitījumi. Tātad katras konkrētas pašvaldības atskaitījumi.

Kā pašvaldība, pieņemot budžetu 19.februārī, var izzīlēt un paredzēt šādus atskaitījumus, paredzēt šiem atskaitījumiem speciālu kontu, pie tam, ka šis pants - 2.panta 3.punkts - jāaplūko sistemātiskā jeb sistēmiskā tulkošanā kopsakarībā ar likumiem, konkrēti, ar likumu "Par īpašuma nodokli" un citiem, kuru grozījumi vēl tikai būs priekšā.

Bez tam īpašuma nodoklis tiek ieskaitīts Valsts ieņēmumu dienesta norādītajos sadales kontos un pašvaldībai Valsts ieņēmumu dienests, atbilstoši likumam, sadala īpašuma nodokli. Pašvaldības saņem tikai to īpašuma nodokļa daļu, kas viņai pienākas.

Rezultātā pagājušā gada nogalē Ministru kabineta pieņemto noteikumu rezultātā Ādažu pagasta padomei tika izņemti 92 541 lats, kas praktiski gada beigās padarīja pašvaldību par maksātnespējīgu.

Mēs nevarējām nokārtot savas saistības gan ar pašvaldību iestādēm, gan palīdzēt sociālajā sfērā, gan arī valstij atmaksāt ņemtus kredītus, ko mēs esam saņēmuši no Eiropas un rekonstrukcijas bankas, Pasaules bankas un Valsts kases. Un par visiem šiem kredītiem mums tiek uzrēķināti soda procenti par laikus nenomaksātajām summām. Tātad pašvaldības šeit šajā virzienā arī cieš.

Likumā "Par budžetu un finansu vadību" 43.panta 3.daļa nosaka, ka pašvaldību budžeta tiesības un ietvarus jeb apjomus nosaka īpaši likumi. Tomēr Ādažu pagasta padome uzskata, ka šie īpašie likumi, konkrēti likums "Par pašvaldību izlīdzināšanas fondu 1997.gadam", grozījumi un Ministru kabineta noteikumi, kas paredz šī likuma izpildi, nedrīkst būt pieņemti ar atpakaļejošu datumu. Paldies.

A.Endziņš.

Paldies. Tiesnešiem ir jautājumi Ādažu pagasta padomes pārstāvim? Nav jautājumu. Ministru kabineta pārstāvei? Nav jautājumu. Paldies.

Ja jautājumu pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem vairāk nav, tad vārds tiek dots Ministru kabineta pārstāvim lietas faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma izklāstam. Jums laika limits ir līdz 30 minūtēm, saskaņā ar Satversmes tiesas reglamenta 310.pantu. Lūdzu!

D.Robežniece.

Piebilstot pie tā, kas ir izklāstīts Ministru kabineta atbildes rakstā Satversmes tiesai, gribu tikai īpaši pasvītrot to, ka pašvaldību budžeta procesu un tiesības nosaka ne tikai likuma "Par budžetu un finansu vadību" divas normas - 41.panta 1.daļa un 42.panta 1.daļa, bet kopumā šis likums, likumi, kas citādā veidā reglamentē pašvaldību ieņēmumus, pašvaldību budžeta ieņēmumus un pašvaldību budžeta izdevumus.

Un starp šiem likumiem viens no būtiskākajiem ir likums "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu". Gribu vērst uzmanību uz to, ka pašvaldībām nav kavēkļu savu budžetu sastādot paredzēt ieņēmumu daļā dotācijas, kas saņemamas no Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fonda, nav arī bijuši kavēkļi, lai paredzētu savā izdevumu daļā to saskaitījumus, kas Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā izdarāmi saskaņā ar likuma citiem pantiem, šī likuma citiem pantiem.

Kopumā budžeta process ir ļoti sarežģīta lieta. Pašvaldību finansu izlīdzināšanas likums tiek izstrādāts sadarbojoties Finanšu ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Pašvaldību savienībai, atbilstoši likuma prasībām tiek risinātas un vestas sarunas ar Latvijas Pašvaldību savienību, kas pārstāv pašvaldību intereses un Ministru kabinetu, kuru šajās sarunās pārstāv Finanšu ministrija, finansu ministrs un tā iecelts pārstāvis.

Jautājums par īpašuma nodokļa prognozēm un atskaitījuma prognozēm šajās sarunās bijis skatīts, lietai nav pievienoti šie protokoli, bet tātad Latvijas Pašvaldību savienības un Finanšu ministrijas sarunās 23.aprīlī, 7.maijā, 10.jūnijā ir skarti jautājumi, kas saistīti ar grozījumu projekta izstrādāšanu un izskatīšanas gaitu Saeimā likumā "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā". Un Pašvaldību savienība, neapšaubāmi, bija pilnīgi lietas kursā par to, kā šis process risinās. Acīmredzot vajadzēja arī būt pilnīgā lietas kursā par šo lietu tām pašvaldībām, kuru intereses Pašvaldību savienība pārstāv šajās sarunās.

Un vēl es gribētu atzīmēt to, ka jebkuram likumam, bez šaubām, ir augstāks spēks nekā tas ir dažādiem likumam pakārtotiem aktiem, instrukcijām pēc tam, pēc kā Ieņēmumu dienests vadās ieskaitot pašvaldību budžetos īpašuma nodokļa ieņēmumus, jo dokumenti, uz ko atsaucās pieteikuma iesniedzēji, ir instrukcijas. Tātad tie nevar būt noteicošāki par likumu, it īpaši ņemot vērā to, ka likums "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā" tika pieņemts pirms budžeta, tas ir, saimnieciskā gada sākuma un bija šī likuma normas zināmas arī pašvaldībām, kuras sagatavojot savu budžetu apstiprināšanai varēja ņemt šī likuma... viņām bija jāņem vērā šī likuma normas, kas... kurā tātad likuma 2.pantā bija noteikts, ka pašvaldību izlīdzināšanas fonda ieņēmumu avots ir atskaitījumi no īpašuma nodokļa 31,85% apmērā jeb 4,3 miljoni latu apmērā.

Nenoliedzot to, ka ir varbūt daži trūkumi metodiskajos materiālos, kas apraksta pašvaldību budžeta procesu, neapšaubāmi, pašvaldība ir tā, kas pati lemj par sava budžetu ieņēmumiem un izdevumiem. Ja ir zināms, ja likumā "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu" ir ierakstīts, ka pašvaldību īpašuma nodokļa daļa ir paredzēta Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, tad pašvaldībai ar šo normu ir jārēķinās. Ja nav noteikts process, ja nav reglamentācija dota, kā šī norma ir piemērojama, tas nenozīmē, ka šīs normas eksistēšana pašvaldībām varētu tapt zināma tikai brīdī, kad Ministru kabinets ir pieņēmis attiecīgos noteikumus. Par to arī liecināja pieteikuma iesniedzēju izteicieni šeit. Ka viņiem šī norma ir bijusi zināma. Vienīgais arguments - ka nav bijusi reglamentācija, kādā veidā šai ieskaitīšanai jānotiek.

Gribu arī atzīmēt to, ka Ieņēmumu dienests ieskaita pašvaldību budžetā tieši to īpašuma nodokļu daļu, kas ir iekasēta attiecīgās pašvaldības budžetam un nav šeit nekādu problēmu, ka pašvaldībai pēc īpašuma nodokļa saņemšanas savā budžetā rīkoties ar šiem līdzekļiem arī tādā nozīmē, ka ir iespējams pārskaitīt šo daļu, kas ir paredzēta konkrēti kopumā katrai pašvaldībai atsevišķi, tā kā tas ir noteikts likumā, ieskaitīt Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā.

Ir jāpiekrīt, ka tiešām šī procesa sarežģītība arī ir noteikusi to, ka kopumā līdz gada beigām atskaitījumi Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā ir pārsnieguši šo likumā paredzēto normu. Šobrīd Valsts ieņēmumu dienests apkopo informāciju par katras pašvaldības faktiskajiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem, par to, kāda no šiem faktiskajiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem daļa ir ieskaitīta pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, lai noteiktu, cik liela daļa no saņemtajām īpašuma nodokļa summām ir atdodama atpakaļ pašvaldību budžetiem.

Dažādās pašvaldībās, protams, ir dažāda situācija. Aizkraukles pilsētas budžetā ir 19,42% no īpašuma nodokļa ieņēmumiem ieskaitīti, Ādažu pagastā - 21,86% no īpašuma nodokļa ieņēmumiem ieskaitīti Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā. Bez šaubām, šīm summām ir jātiek atdotām atpakaļ, tikai tas var notikt šinī gadā.

Vēl es gribēju atzīmēt to, ka Pašvaldības finansu izlīdzināšanas likumu izstrādājot šeit... viss šis algoritms balstās uz ieņēmumu prognozēm, īstenībā uz ienākumu nodokļa ieņēmumu prognozēm, īpašuma nodokļa ieņēmumu prognozēm, zemes nodokļa ieņēmumu prognozēm. Šie ir lielumi, kas tiek ņemti vērā, nosakot katras pašvaldības izdevumus, tātad summas, kas viņām jāieskaita Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā vai arī jāsaņem no Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda.

Prognozes tiek veiktas šobrīd centralizēti, pašvaldību pašu prognozes nav zināmas uz šā likuma izstrādāšanas momentu, tāpēc nav arī iespējams pašvaldību pašu prognozētos rādītājus šeit iestrādāt. Tomēr jāatzīmē, ka arī grozījumus likumā "Par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu" izstrādājot, šajā likumā tika iestrādāta daudz zemāka prognoze, nekā faktiski īpašuma nodokļa ieņēmumi tieši šīm divām pašvaldībām, kuru kopējā izpilde gada laikā, tāpat Aizkrauklei - 486 000 latu, Ādažiem - 515 000 latu. Pēc Ieņēmuma dienesta prognozes, kas ir likumā iestrādāta, Aizkrauklei bija 185 000 latu no īpašuma nodokļa paredzēti un Ieņēmuma dienesta prognoze Ādažu pagastam - 210 000 latu. Tas nozīmē to, ka Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likumā ir zemāka ieņēmumu prognoze šām divām pašvaldībām un līdz ar to viņu ieskaitījumu daļa, kas ir prognozēta, arī ir daudz zemāka, nekā tā varētu būt bijusi faktiski, ņemot vērā īpašuma nodokļa ieskaitījumus kopējos... īpašuma nodokļa ieņēmumus kopējos.

Gribu vēl arī piebilst to, ka septembrī vai arī... Ministru kabineta noteikumi nr.322 "Par īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanu Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā" tika pieņemti 16.septembrī, bet septembrī no Aizkraukles rajona Ieņēmuma dienesta nodaļa nebija nekādu tādu pārskaitījumu Pašvaldība finanšu izlīdzināšanas fondam veikusi, tas nozīmē, ka Aizkraukles pilsēta arī septembrī nekādus maksājumus nebija izdarījusi, nebija samazinājušies viņas īpašuma nodokļa ieņēmumi. Par Ādažiem man šobrīd diemžēl datu nav, bet principā protams, viss šis īpašuma nodokļa atskaitījuma smagums krīt uz gada pēdējiem mēnešiem, tomēr, kā jau es teicu, ja būtu pašvaldības savus budžetus izstrādājot paredzējušas šos vai nu ieņēmumu daļā līdz tam brīdim, kamēr stājās spēkā likuma grozījumi par īpašuma nodokli, kas ir 1997.gada 6.martā, kā izdevumus, bet pēc šo grozījumu spēkā stāšanās - kā ieņēmumu samazinājumus, tad acīmredzot šādas problēmas nebūtu bijušas.

Tas man arī viss. Paldies par uzmanību.

A.Endziņš.

Paldies. Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi Ministru kabineta pārstāvei Robežnieces kundzei? Tiesnesei Čepānei. Lūdzu!

I.Čepāne.

Ja drīkst, divus jautājumus uzdošu jums.

A.Endziņš.

Lūdzu.

I.Čepāne.

Pirmais jautājums. Sakiet, kāds ir jūsu viedoklis par Ministru kabineta noteikumu nr.322, kas tika pieņemti pagājušā gada 16.septembrī... tāpat noteikumi par īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā 6.punkta un sekojošiem finanšu ministra paziņojumiem, vispirms tas bija dienesta paziņojums, atbilstību Ministru kabineta iekārtas likuma 15.panta 1.daļai?

D.Robežniece.

Es uzsveru, ka Ministru kabinetam ir tiesības dot pilnvarojumu savā vārdā, tāpat šinī gadījumā dot pilnvarojumu finanšu ministram, turklāt finanšu ministram ir paredzētas plašas

pilnvaras likumā par budžetu un finansu vadību attiecībā uz budžeta jautājumu regulēšanu un visa šī lieta... šī procedūra lielā mērā ir bijusi saistīta tikai un vienīgi ar to, ka brīdī, kad Ministru kabineta noteikumi tika akceptēti, vēl nebija izdarīti grozījumi likumā par Pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā un nebija iespējams precīzi paredzēt, kādi būs šie paredzētie īpašuma nodokļa atskaitījumi no Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda. Projektā bija cits skaitlis, pieņemot likumu Saeima šo apmēru no īpašuma nodokļa tika palielinājusi un tieši tāpēc, lai neaizkavētos atskaitījuma lieluma noteikšana, Ministru kabinets pilnvaroja finansu ministru šo lēmumu pieņemt Ministru kabineta vārdā, protams.

I.Čepāne.

Tad ir otrs jautājums. Jūs atsaucāties arī uz šiem te Finanšu ministrijas rakstītajiem paskaidrojumiem, ko Satversmes tiesas tiesnesis Apsīša kungs ir uzdevis. Ceturtais jautājums bija tāds: vai pirms Ministru kabineta noteikumu nr.322 spēkā stāšanās dienai pašvaldībām bija iespējams ieskaitīt attiecīgo īpašuma nodokļa daļu Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā. Es pajautāju pašvaldības pārstāvim un viņš teica, ka nebija. Tad es lasu jūsu atbildi. Jūs rakstāt tā, ka pašvaldības varēja izdarīt īpašuma nodokļa ieņēmumu daļas atskaitījumus Pašvaldību izlīdzināšanas fondā līdz grozījumu pieņemšanai likumā par īpašuma nodokli, saskaņā ar likumu "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā" 1996.gada 19.decembra redakcijā 2.panta 1.daļas 3.punktu. Bet tā kā šo atskaitījumu izdarīšanas kārtība nebija īpaši atrunāta, pašvaldībām bija iespēja izpildīt likuma prasības sev visizdevīgākajā kārtībā. Ko tas nozīmē - šī visizdevīgākā kārtība, ja es skatos, ka 2.panta 1.daļas 3.punktā ir rakstīts, cik pa visu valsti ienāks iekšā Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā. Kā viņi varēja? Kas ir šī "visizdevīgākā kārtība"? Es nesaprotu.

D.Robežniece.

Bez šaubām pašvaldības, kā jau es iepriekš minēju, regulācijas, kādā veidā šiem ieņēmumiem no īpašuma nodokļa, jātiek ieskaitītiem Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, nebija. Tomēr tā kā pašvaldības ir tiesīgas rīkoties ar saviem budžeta līdzekļiem un pēc saviem ieskatiem un arī ievērojot likumus, zinot, ka Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā tām ir jāieskaita vismaz 31,85% no iekasētā īpašuma nodokļa un īpašuma nodoklis kopumā pilnībā tiek ieskaitīts pašvaldības budžetā, Ieņēmumu dienests nekādas pārdalīšanas līdz Ministru kabineta noteikumu pieņemšanai netika veicis, tad pašvaldībai no šiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem bija iespējams ieskaitīt. Pašvaldība varēja arī vienoties ar Ieņēmuma dienesta nodaļu, tādā nozīmē šeit ir domāts tā visizdevīgākā kārtība, ka Ieņēmuma dienesta nodaļa, pirms ieskaita viņu budžetā, izdara šos atskaitījumus pašvaldības vārdā Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā un atkristu nepieciešamība pašvaldībai pašai veikt šo pārskaitījumu. Tāda ir doma šinī te teikumā.

A.Endziņš.

Man ir jautājums šinī varbūt saistībā ar jūsu atbildi. No tā, ko jūs teicāt iepriekš, ka prognozes par ieņēmumiem no īpašuma nodokļa, lūk, gan Ādažu pagastā, gan Aizkraukles pilsētā, ir mazākas stipri bijušas. Tajā pašā laikā, ka likums par pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondu 1997.gadam sākotnējā redakcijā noteica 30... mazliet vairāk kā 31%, ka tas aiziet šajā izlīdzināšanas fondā, pēc tam grozījumi samazināja uz 16... mazliet pāri procentiem. Un vienlaicīgi tika noteikta

maksimālā summa, kas nevar pārsniegt. Bet tas ir pa visu republiku kopsummā. Vai šinī gadījumā mainoties arī šiem te procentiem, vai katra pašvaldība var reāli rēķināties, cik tad galu galā viņai ir jāpārskaita, jo viņai visu laiku nāk... it kā no sākuma 31%, ja tas būtu izdarīts, tad pēc tam būtu 16%... bet ir ļoti nenoteikti... un it sevišķi saistībā ar to, ko jūs tagad atbildējat, par šo te visizdevīgāko situāciju.

D.Robežniece.

Jā, nu šis te visizdevīgākais... visizdevīgākā procedūra, tā bija varbūt piemērojama tikai tanī laika posmā, kamēr vēl nebija stājušies spēkā grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli" un viņi tika izsludināti 5.martā, stājās spēkā 6.martā. Tur bija paredzēts, ka Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā šie atskaitījumi tiek izdarīti, bet Ministru kabinetam bija jānosaka tikai kārtība, kādā veidā jāizdara atskaitījumi un nevis jāuzdod izdarīt pašvaldību budžetu apstiprināšanas gaitā kādas korekcijas pašvaldību budžetos apstiprinātajos.

Attiecībā uz procentiem... Mēs uzskatām, ka likums "Par pašvaldības izlīdzināšanas fondu", šī panta daļa, kas attiecas uz atskaitījumiem no īpašuma nodokļa, nosaka, ka no katras pašvaldības īpašuma nodokļa ieņēmumiem procentuāli tāda daļa ir atskaitāma... ieskaitāma Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā.

Kopējā prognoze mainījās šo likumu pieņemot. Bija tikai 13,5 miljoni īpašuma nodokļa kopējā prognoze. Vēlāk izdarot grozījumus tika apstiprināta prognoze 23 190 000 latu apmērā. Un no šīs prognozes izejot, protams, samazinājās procentuālais īpatsvars, kas no katras pašvaldības bija jāieskaita Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, tomēr summā šie skaitļi ir tuvi absolūtos skaitļos, jo ir izmainījusies kopējā īpašuma nodokļa prognoze. Jāatzīmē, ka Pašvaldību finansu izlīdzināšanas likuma pieņemšanas gaitā 1997.gadā vispār bija ļoti sarežģīta, jo apstiprinot... vispirms tika apstiprināts likums par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1997.gadā, kurā bija iestrādāta zemes nodokļa prognoze pēc citas metodes, kas bija iekasējama izdarot grozījumus likumā par zemes nodokli, tika pieņemta pilnīgi cita zemes nodokļa iekasēšanas kārtība un noteikšanas kārtība un līdz ar to kardināli mainījās katras pašvaldības ieņēmumu prognozes un līdz ar to jau janvāra sākumā tikko tika izdarīti grozījumi likumā "Par zemes nodokli", jau bija pilnīgi skaidrs tas, ka likumā "Par pašvaldību finansu izlīdzināšana 1997.gadā" ir izdarāmi grozījumi un arī īpašuma nodokļa prognoze nav pietiekami precīza un tāpēc tā ir precizējama.

A.Endziņš.

Paldies. Ir jautājumi tiesnesei Skultānes kundzei. Lūdzu!

I.Skultāne.

Vispār ir divi jautājumi. Pirmais. Jūs tāpat jau minējāt, ka 6.martā 1997.gadā stājās spēkā grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli" 5.pantā. Un tas noteica, ka īpašuma nodoklis turpmāk ieskaitāms pašvaldības budžetā un Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā. Sakiet, lūdzu, vai šādā gadījumā pēc 6.marta Valsts ieņēmumu dienestam kā īpašuma nodokļa administrācijai nebija jāievēro un jāizpilda šis noteikums?

D.Robežniece.

Principā šinī gadījumā, kad bija paredzēti Ministru kabineta noteikumi, noteikta kārtība, tad Ieņēmumu dienests šos te noteikumus gaidot, protams, neiedrošinājās sākt piemērot (nesaprotams vārds) pēc saviem ieskatiem.

I.Skultāne.

Bet pašvaldībām, jūs uzskatāt, ka bija... šīs kārtības jāzina un kaut kas jādara?

D.Robežniece.

Es domāju, ka pašvaldībām bija jāparedz savā budžetā šādi līdzekļi, kas jānovirzāmi pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā, bet ar procedūras jautājumiem, kuri nebija noregulēti, pašvaldībām arī varbūt bija problēmas, bet viņas varēja vienoties ar Ieņēmumu dienestu, dot rīkojumu Ieņēmumu dienesta nodaļai, kas ieskaitītu viņas budžetā īpašuma nodokļu ieņēmumus, lai tā daļa, kas paredzēta likumā par pašvaldību finansu izlīdzināšanu, tiktu ieskaitīta pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā.

I.Skultāne.

Bet Valsts ieņēmumu dienests varēja šo likuma pantu neievērot.

D.Robežniece.

Valsts ieņēmumu dienestam tāpat ir jāievēro likuma panti, bet es... es varbūt vēlreiz atkārtošu. Mana doma ir tāda, ka pašvaldības varēja šādu kārtību ierosināt no Ieņēmumu dienesta puses un arī pašas izdarīt atskaitījumus Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā līdz tam, kad stājās spēkā grozījumi likumā "Par īpašuma nodokli". Pēc grozījumiem likumā "Par īpašuma nodokli" spēkā stāšanās finālā bija paredzēts, ka Ministru kabinets noteiks kārtību, ka pašvaldības un Ieņēmumu dienests bija tiesīgi gaidīt, kad Ministru kabinets noteiks šo kārtību.

I.Skultāne

Otrs jautājums. Ministru kabineta atbildes rakstā ir minēts, ka ne janvārī, ne februārī neviena no pašvaldībām nebija uzsākusi noteiktās īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanu Izlīdzināšanas fondā. Mans jautājums būtu: vai janvārī un februārī 1997.gadā pašvaldībām jau bija reāla iespēja kaut ko ieskaitīt... saņēmušas jau, ja pēc... atbilstoši īpašuma nodokļa ņemšanas kārtībai pirmo īpašuma nodokļu daļu 1997.gadā pašvaldības varēja no Valsts ieņēmumu dienesta saņemt tikai pēc 15.februāra.

D.Robežniece.

Nu tā nav. Es atvainojos... Tātad procedūra, kāda ir noteikta īpašuma nodokļa ieskaitīšanai pašvaldību budžetos ir ļoti vienkārša. Pašvaldības saņem katru... visu mēnešu laikā īpašuma nodokļa maksājumus īpašuma nodokļa ieņēmumu kontā, kas ir Valsts ieņēmumu dienesta īpašo nodokļu ieņēmumu konts, atbilstoši budžeta klasifikācijai un katru... un atkarībā no budžeta ieņēmuma lieluma katrai konkrētai pašvaldībai katru nedēļu vai katru otro nedēļu pārskaita pašvaldībai, pašvaldības budžetā īpašuma nodokļa ieņēmumus.

I.Skultāne.

Bet kad tiek izdarīti nodokļu maksātāju pirmie maksājumi sākot jaunu gadu?

D.Robežniece.

Īpašuma nodokļa deklarācijas tiek iesniegtas tekošajam gadam līdz 1.februārim, un tad tiek izdarīti maksājumi saskaņā ar šo deklarāciju, bet avansa maksājumi jāizdara katru mēnesi, sākot no gada sākuma.

A.Endziņš.

Tad sakiet, tieši šinī pat sakarībā... kā jūs atbildi sniedzāt. Maksājumi īpašuma nodoklim ienāk speciālā kontā pie jums. Pēc tam tiek pārskaitīts uz pašvaldības budžetu. Vai uz jums arī tādā gadījumā šī te likuma norma... no sākuma 31%, pēc tam 16%, par cik maksājumi ienāk regulāri, neattiecas tādā pašā mērā, kā tas attiecas uz pašvaldībā, kā jūs sakāt, ka viņām vajadzēja jau paredzēt un varēja izdevīgāk arī izmantot visus šos te līdzekļus visa gada garumā? Jeb, tas, kas notika reāli, ka ar septembri sākot šīs summas tiek izņemtas ārā.

D.Robežniece.

Pirmām kārtām šis te budžeta konts nav Finanšu ministrijā. Tas ir budžeta konts, kas ir atvērts katrai Valsts ieņēmumu dienesta nodaļai. Un katra rajona nodokļu maksātāju ieskaita īpašo nodokļu maksātāju... maksājumus šajā budžeta kontā, kas ir Valsts ieņēmumu dienesta īpašo nodokļu ieņēmumu konts un tur tiek pārskaitīta, atbilstoši likumam par īpašuma nodokli pašvaldībai pienākošie... ka tās teritorijā esošie īpašumi... pašvaldībai pienākošie īpašuma nodokļu maksājumi pašvaldības budžetā. Valsts ieņēmumu dienestam nav tiesību, ja nav nekādu citu normatīvo aktu, paņemt kaut kādu summu no pašvaldības līdzekļiem, bez pašvaldības rīkojuma vai bez kāda cita rīkojuma un pārskaitīt citā budžetā un citā kontā. Tāpēc arī šinī gadījumā Valsts ieņēmumu dienests nevarēja rīkoties bez pašvaldības rīkojuma attiecīgā.

A.Endziņš.

Bet ir Ministru kabineta noteikumi...

D.Robežniece.

Kamēr viņi nebija, tikmēr nebija nekāda pamata...

A.Endziņš.

Bet likums pastāvēja. Un ja es pareizi sapratu no jūsu atbildes, tad uz vietām tas nav Finanšu ministrijas pakļautībā.

D.Robežniece.

Nē... nu Valsts ieņēmumu dienests ir patstāvīga iestāde, kas rīkojas saskaņā ar likumu "Par valsts ieņēmumu dienestu" un finanšu ministra pārraudzībā, bet procedūras... faktiski pat Finanšu ministrija pat nav tiesīga iejaukties Valsts ieņēmumu dienesta darbībā arī pēc likuma, bet Valsts ieņēmumu dienests ir patstāvīga iestāde un rīkojas saskaņā ar likumiem un valdības aktiem.

A.Endziņš.

Lūdzu, Lepses kungs.

A.Lepse.

Sakiet, lūdzu, bet kas tad pamudināja beigu beigās Valsts ieņēmumu dienestu atskaitīt šīs summas? Uz kāda tad... likums nav Ieņēmumu dienestam saistošs. Kas tad bija par normatīvu aktu, uz kā pamata viņi gada beigās sāka ieturēt summas - 60%, 50% un tamlīdzīgi? Kas uz to pamudināja?

D.Robežniece.

Šie Ministru kabineta noteikumi nr.322 - par īpašuma nodokļa daļas ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 1997.gadā.

A.Lepse.

Un finanšu ministra paziņojums par attiecīgajiem procentiem?

D.Robežniece.

Jā.

A.Lepse.

50% un tamlīdzīgi?

D.Robežniece.

Ar kuru finanšu ministram bija dotas pilnvaras Ministru kabineta vārdā paziņot šos atskaitījuma procentus.

A.Lepse.

Un tikai pēc tam tad Ieņēmumu dienests uzskatīja sevi par tiesīgu atskaitīt attiecīgās summas bez pašvaldību piekrišanas?

D.Robežniece.

Šeit jau bija likumīgs pamats, lai atskaitot daļu pašvaldībām paredzēto īpašuma nodokļa maksājumu pārskaitīt Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Tas, starp citu, nav valsts budžeta līdzekļu kopums, bet gan līdzekļu kopums, kas veidojas no pašvaldību atskaitījumiem.

A.Endziņš.

Ušackas kundze, lūdzu!

A.Ušacka.

Man ir divi jautājumi saistīti ar likumu par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā. Un šī likuma 1.pants, proti, 2.daļa nosaka, ka prognozes aprēķinu apstiprina un par tajā izmantotajiem finanšu datiem atbild finanšu ministrs. Tātad jautājums pirmais ir šāds. Vai jūs nevarētu izskaidrot šo procedūru, ka prognozes aprēķinu apstiprina finanšu ministrs? Kā tas izpaužas dzīvē?

D.Robežniece.

Kā jau es teicu, šī procedūra ir ļoti sarežģīta. Kopumā Latvijā kopējais pašvaldību skaits ir tuvu 600 pašvaldībām. Tā kā Finanšu ministrijai nav tādas pilnvaras un nav iespējas iegūt informāciju līdz tā gada sākumam, kurā jāizstrādā prognoze par iepriekšējā gada pašvaldību budžetu ieņēmumiem konkrētiem, tad kopumā izstrādājot prognozes tiek piemērotas dažādas metodes un metode ir tāda, ka tiek prognozēts kopējais pašvaldības budžetos ieskaitāmo nodokļu ieņēmumu apjoms prognozējamajam gadam un pēc tam šis kopējais apjoms tiek dalīts pa pašvaldībām, ņemot vērā iepriekšējo gadu pašvaldību īpatsvaru šajā kopējā ieņēmumā.

Šis ieraksts par to, ka finanšu ministrs atbild par prognozi, ir saistīts ar to, ka pašvaldības finanšu izlīdzināšanas projekts... pašvaldības finanšu izlīdzināšanas likuma projekts... par konkrēto finanšu likuma izstrādi ir atbildīga šobrīd valsts, tas ir, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību lietu pārvalde un tā kā Pašvaldību lietu pārvalde neprognozē šos ieņēmumus,

tad arī mums likumā ir ieraksts, ka Finanšu ministrija, finanšu ministrs, lūk, šos prognozes rādītājus pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķināšanai...

A.Ušacka.

Un otrais jautājums. Tātad šī likuma 1.pielikums nosaka šo kārtību un kā tiek noteikta prognoze un tātad pirmā kārtība bija noteikt, ka bija pieņemts likums un tad nāca grozījumi oktobrī, tātad oktobra beigās 1997.gadā, kur bija noteikta jau pavisam cita kārtība un kā tiek noteikta prognoze. Vai jūs uzskatāt, ka oktobra beigās, nosakot šo kārtību, bija iespēja pašvaldībām patstāvīgi veidot savus budžetus? Tātad, kad līdz gada beigām bija palikuši tikai divi mēneši?

D.Robežniece.

Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma pielikumā, 1.pielikumā, visi šie skaitļi, kas ir izmainījušies, ir saistīti tikai un vienīgi ar to, ka ir mainījušās, ir precizētas ieņēmumu prognozes, jo algoritms nemainījās. Mainoties konkrētas pašvaldības ieņēmumu prognozei, mainās tas īpatsvars, ar kādu pašvaldība ieiet kopējā ieņēmumu apjomā un ņemot vērā to algoritmu, kas ir apstiprināts un kas pēc būtības nemainās šeit šajā likumā, bet kura ir atkarīga no kopējā apjoma, kāds ir ieņēmums un izdevums un kāds ir katras pašvaldības īpatsvars, tad priekš pašvaldībām, protams, ja mainās īpašuma vai zemes nodokļa prognoze uz vienu vai uz otru pusi, var mainīties arī to pašvaldības donoru maksājumi pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fondā. Kā jau es iepriekš teicu - Pašvaldību savienība, kas pārstāv visu pašvaldību intereses šajā procesā, visu laiku ir bijusi iekšā un bija pilnīgi informēta par tām lietām, kas notiek sakarā ar šī likuma grozījumiem un tā nav tikai valdības lieta, ka šie likuma grozījumi tiek pieņemti tik vēlu, jo bija dažādi politiskie procesi Saeimā, kur bija dažādi viedokļi, bet beigās tomēr šie grozījumi tika pieņemti un tas, ka viņi tika pieņemti tikai oktobrī, nav valdības atbildība. Valdība viņus bija izstrādājusi un iesniegusi jau tos nepieciešamos grozījumus jau februārī, martā.

A.Endziņš.

Saistībā ar jūsu atbildi uz tiesneses Čepānes jautājumu par tiesībām finanšu ministram pēc Ministru kabineta pilnvarojuma noteikt šos te procentus pa mēnešiem. Man ir tāds jautājums: sakiet, vai pašvaldība, jebkura līmeņa pašvaldība, ir padota institūcija Ministru kabinetam, jeb nav?

D.Robežniece.

Nav nekādā gadījumā.

A.Endziņš.

Bet tādā gadījumā man nav skaidrs, kā jūs traktējat šā likuma "Par Ministru kabineta iekārtu" 15.pantu, kurš skan, ka Ministru kabinets un atsevišķs ministrs var izdot sev padotajām institūcijām saistošas instrukcijas tikai šādos gadījumos: 1) ja likums vai noteikumi Ministru kabineta vai atsevišķa ministra... tam īpaši pilnvaro, tātad pat padotajam, 2) ja attiecīgais jautājums ar likumu vai noteikumiem nav noregulēts. Tātad šeit pilnvarojums nebūt nav saistīts tādā veidā, kā jūs to pasniedzāt.

D.Robežniece.

Manā izpratnē Ministru kabinets ir pieņēmis noteikumus, kādā veidā šī īpašuma nodokļa ieņēmumu ieskaitīšanai Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ir jānotiek. Tas, ka šinī likumā, uz

kuru jūs atsaucaties, nav norādīti gadījumi, kuros un pie kādiem apstākļiem Ministru kabinets var pilnvarot tādu un tādu valdības... tas ir Ministru kabineta locekli valdības vārdā veikt kādu darbību, es nedomāju, ka varētu liegt tiesības Ministru kabinetam šādu vienu lēmumu pieņemt. Ja tas uzskata, ka šāda lēmuma pieņemšana ir nepieciešama un lietderīga.

A.Endziņš.

14.pants Ministru kabineta iekārtas likumā saka, ka Ministru kabinets var izdot normatīvus aktus, noteikumus un arī tikai šādos gadījumos:1) Satversmes 81.pantā noteiktajā kārtībā, 2) ja likums Ministru kabinetam tam īpaši pilnvaro, šinī gadījumā bija šis pilnvarojums Ministru kabinetam un pilnvarojumā jābūt formulētiem noteikumu satura galvenajiem virzieniem. Tātad likums pilnvaro Ministru kabinetu. Bet šeit ir runa jau par Ministru kabineta pārpilnvarojumu. Un šeit jau tas saistās jau tālāk, ka atsevišķs ministrs var izdot normas, kas attiecas tikai uz padotajām institūcijām. Pēc loikas tad iznāk, ka pašvaldības ir padotās institūcijas Ministru kabinetam.

D.Robežniece.

Manuprāt atbilde šeit ir tāda, ka finanšu ministrs principā savā pārraudzībā esošajam Valsts ieņēmumu dienestam izdod noteikumus, bet kā jau es iepriekš teicu, pašvaldība, kura ir neatkarīga un suverēna, kuras var pieņemt šādus lēmumus, kā uzskata par nepieciešamiem, atbilstoši likumam par pašvaldībām, par pašvaldību budžetiem, par budžetu un finanšu vadību... šā vai tā viņai jau bija jāparedz tā daļa no īpašuma nodokļa vienā vai otrā veidā, vai kā izdevumu vai kā ieņēmumu samazinājums savā budžetā. Ministru kabinets noteica šajos noteikumos vispārējo kārtību, kādā notiek... kādā ir jānotiek atskaitījumiem, ieskaitījumiem pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā pasakot, ka Valsts ieņēmumu dienestā, kurš ir administrators šim nodoklim, pirms ieskaitīšanas Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas... pašvaldību budžetā, ir jāatskaita daļa, kas ir noteikta saskaņā ar šiem noteikumiem, Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā.

A.Endziņš.

Man būtu vēl viens jautājums. Jūs savā runā... ka neapšaubāmi šie līdzekļi, ko attiecīgās pašvaldības ir pārmaksājušas un kas tika ieskaitīti Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, tiks atmaksāti. Kā un kad tas tiks izdarīts? Jeb jau tas ir izdarīts?

D.Robežniece.

Vēl tas nav izdarīts. Pašreiz Ieņēmumu dienestam ir dots uzdevums apkopot katras... un kāda, cik liela ir īpašuma nodokļa ieņēmumu daļa, kas tika ieskaitīta no katras konkrētās pašvaldības Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. Jo tagad atbilstoši likumam par Pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā, ka šis atskaitījuma procents attiecas uz katru pašvaldību kopumā atsevišķi, uz katru pašvaldību atsevišķi, tāpēc ka no katras pašvaldības īpašuma nodokļa ieņēmumiem nedrīkst būt lielāka summa saņemta par 16,63%, kaut gan tur ņemot vērā tā faktiski īpašuma nodokļa ieņēmuma prognozes izpildi, īpašuma nodokļa ieņēmumi ir saņemti vairāk, iekasēts kopumā gadā vairāk nekā bija prognozēts. Prognozes, kā es jau teicu, bija 23 190 000, iekasēti bija 24 438 000 latu, tāpēc samazinās attiecīgi šis atskaitījuma procents 16% ir jābūt pēc ziņu apkopošanas par katras pašvaldības budžetu, par saņemtajiem ieņēmumiem un atskaitījumiem

Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, summa caur Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondu tiks atskaitīta pašvaldībām, kuras ir pārmaksājušas.

A.Endziņš.

Atļaujiet man vēl vienu jautājumu saistībā ar jūsu tagadējo atbildi. Tātad ir reāli 24 miljoni.

D.Robežniece.

Jā, kopējā summa.

A.Endziņš.

Jā, kopējā summa, likums nosaka, ka Pašvaldību izlīdzināšanas fondā var būt ne vairāk kā 3 miljoni 800 tūkstoši apmēram... maksimālā summa kā tāda. Tajā pašā laikā ir šie 16,3%, ko no pašvaldībā esošā īpašuma viņiem būtu jāieskaita. Pie tam, jāieskaita ir attiecīgā procenta līmenī ne tikai tā saucamās donoru pašvaldības, kuras ir bagātākas, bet arī jebkura pašvaldība, neatkarīgi no tā, vai viņa pēc tam saņems atpakaļ, jo dotāciju veido no šī Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fonda. Sakiet, kāda ir šī te metodika, kādā veidā notiek šī te izlīdzināšana? Jo es saprotu, ja jau ir pa visu republiku prognoze no sākuma, ka teiksim tur 14 000, pēc tam ir prognozes... piedošanu, miljoni, pēc tam ir prognoze 23 miljoni, reālais ir pēc tam 24 miljoni, bet vai šis pieaugums, reālais pieaugums ir tikai uz donoru pašvaldību rēķina jeb tas ir arī uz šo subsīdiju saņēmušo pašvaldību rēķina. Kādā veidā notiek šī rēķināšana, kā jūs tagad aprēķināsiet, kam un cik būtu jādod. Vai tikai pēc tā, ka, lūk reāli pašvaldība ir ieņēmusi tik un tik tūkstošus vai miljonus un no tā esiet tik laipni, atbilstoši likumam 16 komats tik un tik procenti ir jāieskaita tur. Tajā pašā laikā, kā tas sabalansēsies ar šo te jumtu, kas it noteikts maksimums.

D.Robežniece.

Jūsu jautājums ir par to, kā aprēķinās, cik liela daļa ir jādod saistībā uz īpašuma nodokli jeb vispār uz kopējo finansu...

A.Endziņš.

Uz īpašuma nodokli.

D.Robežniece.

Uz īpašuma nodokli atpakaļ atdodamās summas noteikšana ir samērā vienkāršu mūsdiā, nosakot... jāapkopo dati par to, cik katrai pašvaldībai ir kopējais īpašuma nodokļa ieņēmums ir bijis 1997.gadā un cik katra pašvaldība ir ieskaitījusi pašvaldību finansu... jeb no tās līdzekļiem ir ieskaitījusi Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā. Un tā kā likuma formulējums ir tāds, ka ne vairāk kā 3 857 512 latu, tad kopējai summai, kas ir atskaitīta no pašvaldību īpašuma nodokļa ieņēmumiem ir... šī kopējā summa nevar būt lielāka par šo skaitli. Un izejot no šī skaitļa mēs arī aprēķināsīm, cik ir jāatdod kurai pašvaldībai atpakaļ.

A.Endziņš.

Jautājums Lepses kungam. Lūdzu!

A.Lepse.

Sakiet lūdzu, bet kāpēc, ja jau finansu ministram bija zināms, cik ir procenti jāatskaita pašvaldībām... tas ir elementāri aritmētiski aprēķināms, kāpēc finansu ministrs noteica lielāku

atskaitījumu... nu faktiski ikmēneša, lielāku atskaitījumu nekā likums paredzēja? Tad nebūtu vēlāk jātaisa kaut kāds pārrēķins un kaut kas jāatmaksā.

D.Robežniece.

Finansu ministrs aprēķina procentu šajos mēnešos, kuros viņam bija dots pilnvarojums noteikt procentu, varēja noteikt tikai pamatojoties uz prognozi. Tajā brīdī, kad tika apstiprināts atskaitījuma koeficients decembrim, tad nebija zināmi decembra ienākumi, nevarēja tā...

A.Lepse.

Pagaidiet, pagaidiet... Procentu lielums nav manā uztverē nav atkarīgs no konkrētas naudas summas. Ja likumā ir ierakstīts, ka 16,63%, kā finansu ministrs var uzlikt par pienākumu ieturēt no pašvaldībām ik mēnesi 20%?

D.Robežniece.

Likums nosaka... oktobrī stājās spēkā šī likuma grozījumi, kas noteica 16,63% no gada kopējiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem. No gada kopējiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem.

A.Lepse.

Nu šeit jau pieteicēji jau parēķinājuši, ka viņi maksājuši vairāk par 16%.

D.Robežniece.

Nu tā tad... no gada kopējiem īpašuma nodokļa ieņēmumiem līdz septembra mēnesim jau faktiski nekādi ieskaitījumi Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā no gada... jo šajā gada laika posmā saņemtie ieņēmumi netika izdarīti... Tātad vajadzēja nodrošināt šo 16,63% atskaitīšanu gada pēdējos mēnešos. 16,63% - tas ir apmēram divu mēnešu norma, ja tā varētu teikt. Divu mēneši no kopējiem ieņēmumiem. Bet tas ir pie nosacījuma, ka katru mēnesi katra pašvaldība savā budžetā saņem vienādu īpašuma nodokļa devu, tomēr šie saņemtie ieņēmumi viņi svārstās. Šinī gadījumā Ādažu pagasta gadījumā un Aizkraukles pilsētas gadījumā šajos gada pēdējos mēnešos saņemtā īpašuma nodokļa ieņēmumu daļa ir bijusi lielāka salīdzinot ar gada pirmajiem mēnešiem vidēji. Tātad arī izveidojusies ir situācija, ka no viņām saņemtā īpašuma nodokļa daļa ir lielāka nekā tas bija pēc likuma paredzēts.

Otrs moments ir tas, ka šī prognozes kļūda ir nospēlējusī savu lomu. Finansu ministrs, nosakot koeficientu decembrim - 65% apmērā - prognozēja, ka būs kopējais īpašuma nodokļu ieņēmums 1,3 miljoni latu. Faktiski tika ieskaitīti 1,5 miljoni. Tā kā tā ir prognoze... prognozi noteikt tik tuvu nav iespējams, tāpēc arī ir izveidojusies 157 000 latu pārmaksāta summa šajā kopējā Pašvaldības finansu izlīdzināšanas fondā...

A.Lepse.

Drīkst vēl vienu jautājumu?

A.Endziņš.

Varbūt ka saistībā ar šo te atbildi. Jūs teicāt, ka gada beigās... Šeit ir materiālos dokuments no Ādažu pagasta padomes, kurš uzrāda, kā pa mēnešiem īpašuma nodoklis ir saņemts. Februāris - 22 000 pāri, marts - 48 000, aprīlis - 18 000, maijā - 136 000, jūnijā - 9 150, jūlijā - 83 000, augustā - 13 000, septembrī - 39 000, gandrīz 1 922, novembrī - 25 000, decembrī - 24 000. nebūt nav šīs te gada beigas, kā jūs sakiet, daudz lielākas bijušas kā gada sākumā. Tātad tieši otrādi, lielākās

summas, lielākā daļa ir saņemta... un praktiski tikai maija mēnesī vien ir saņemts vairāk nekā par septembri, oktobri, novembri, decembri kopā ņemot. Ja šie dati ir...

D.Robežniece.

... vairāk vidēji mēnesī... ja parēīnām, cik ir saņemts līdz septembrim un cik ir saņemts tajos pēdējos trijos mēnešos, vidēji mēnesī noteiktā summa... tad šī... turklāt šajos... šinī izziņā nav uzrādīti tie īpašuma nodokļa ieņēmumi, kas ir ieskaitīti Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, te ir tikai tā summa, kas ir saņemta pašvaldības budžetā.

A.Endziņš.

Jā, bet jūs jau saistījāt tieši ar to, cik ienāk, cik saņem īpašuma nodoklis, kādā apjomā.

D.Robežniece.

Bet ja decembra mēnesī, kad bija 65% ieskaitīti Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 35% sastāda 25 000 latu, tad kopējā summa noteikti ir lielāka nekā vislielākajā mēnesī, kas bija iepriekšējā laika periodā. Jo tur ir trešā daļa principā no tās summas, kas pašvaldībai šinī mēnesī tika ieskaitīta... iekasēta. Tātad tuvu 75 000 tā summa ir. Un tur ir līdzīga situācija ir arī attiecībā uz novembri. Novembrī, kas atskaitījuma procents bija mazāks, tātad tik liels kopējais ieņēmums nav, šinī uzskaitījumā nav iekšā tās summas...

A.Endziņš.

Lūdzu, Lepses kungs.

A.Lepse.

Es atgriezīšos pie procentiem. Manā uztverē nez kāpēc simts procenti ir slikti procenti neatkarīgi no ieņēmumiem. Mans jautājums bija tāds: es domāju, ka Finanšu ministrijā arī ir zināms, ka simts procenti ir simts procenti un lai sadalītu attiecīgo summu pa visiem 12 mēnešiem par pamatu ir jāņem tie paši 16,63. Pareizi, neatkarīgi no tās summas, kas tiek ieņemta. Pareizi? Tātad, ja es pareizi saprotu, tad Finanšu ministrija ir rīkojusies ir šajā gadījumā otrādi. Viņa ir skatījusies, ka ir jāieņem attiecīgā summa. Un tā kā bija prognoze, ka šī summa varētu tikt neieņemta, Finanšu ministrija noteica lielāku atskaitījuma procentu, nekā 16,63. Prognoze nepiepildījās un izrādījās, ka ir saņemts vairāk nekā likums paredzēja. Šeit jau iet runa par to, ka finanšu ministrs tā ar vieglu roku ir noteicis lielāku atskaitījuma procentu mēnesī nekā likums paredzēja. Un tāpēc radās arī šis pārmaksājums. Ja es pareizi sapratu.

D.Robežniece.

Ja mēs ņemam 15,5 miljonus latu, kas bija apstiprināti pieņemot likumu par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu 1997.gadā, tad 13,5 miljoni arī bija simts procenti, jo gada kopējo ieņēmumu dalot pēc tam pa mēnešiem... tātad te šiem absolūtajiem skaitļiem no pašvaldībām... budžeta ieņēmumiem būtu jānovirza Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 31,85%. Precizējot prognozes un apstiprinot prognozi 23 190 000 apmērā šie procenti arī ir simts procenti. Tie ir gada kopējais ieņēmums prognozētais - simts procentu apmērā. 3 850 000 latu no 23 190 000 latu ir tikai 16,63%. Kamēr iepriekšējā likuma tātad norma 4,3 miljoni... no 13,5 miljoniem bija 31,85%. Tādēļ es gribu teikt, ka nevar skatīties tikai uz procentiem, jo ir jāskatās, kāds ir absolūtais skaitlis, kāds tas ir paredzēts ar šiem procentiem nodrošināt. Šobrīd tātad 16,63% tas būtu divu mēnešu atskaitījumi,

divu mēnešu kopējie ieņēmumi, bet ja gada pirmajos mēnešos līdz septembrim nav izdarīti nekādi atskaitījumi, tad gada pēdējos mēnešos atskaitījumi tiek izdarīti un procents palielās protams, bet no mums ir jāredzama no gada kopējiem ieņēmumiem, nevis no mēneša ieņēmumiem.

A.Lepse.

Varat paskaidrot... es laikam nemāku jums savu jautājumu noformulēt. Es pilnīgi saprotu, ka procenti tiek noteikti gada beigās. Bet ja mēs saskaitām finansu ministra noteiktos atskaitījumu procentus katru mēnesi, saliekam viņus kopā un izdalām ar 12, tad vajag sanākt 16,63, bet sanāk 19 un 20%.

D.Robežniece.

Konkrētām pašvaldībām kopumā - 16% kopumā.

A.Lepse.

Tātad konkrēti atsevišķām pašvaldībām šis procentu atskaitījums bija individuāli palielināts?

D.Robežniece.

Nē, viņām nebija individuāla palielinājuma. Viņas saņēma no saviem īpašuma nodokļiem ieņēmumus lielākā apmērā nekā iepriekšējos mēnešos vidēji un līdz ar to šīm pašvaldībām, konkrēti šīm divām un droši vien ir arī citas, par kurām mums nav ziņu, kopējais ieņēmums bija lielāks un līdz ar to arī procentuāli ir vairāk ieskaitījušas, bet kopumā valstī ir iekasēti 16% un ieskaitīti pašvaldību finansu izlīdzinājumā no kopējā īpašuma nodokļa ieņēmuma.

A.Lepse.

Tātad citas ir mazāk ieskaitījušas? Bet labi...

A.Endziņš.

Tiesnesei Ušackai, lūdzu, jautājums.

A.Ušacka.

Es gribētu uzdot jautājumu varbūt, kas nav saistīts ar procentiem. Mēs zinām, ka mūsu likumdošana un arī starptautiskās tiesību normas Eiropas pašvaldību harta nosaka, ka valstī vajag būt radītiem apstākļiem, lai pašvaldības varētu veikt savlaicīgi un pienācīgi tai likumā noteiktās funkcijas. Un mans jautājums ir sekojošs: tātad viens no argumentiem valdības ir tāds, ka pašvaldībai savā budžetā bija jāparedz atsevišķs izdevumu postenis - maksājumi par īpašuma nodokli Pašvaldību finansu izlīdzināšanas fondā, kas nav noteikts nevienā likumā, kā šeit tika noskaidrots. Vai šo divu pašvaldību finansiālā situācija ir tik spīdoša, tik laba, ka viņi varēja veikt šos atskaitījumus iepriekš un savlaicīgi realizēt savas funkcijas un, teiksim, arī izpildīt šo budžetu?

D.Robežniece.

Te ir jāatzīmē, ka Ministru kabinets, pieņemot noteikumus nepieņēma noteikumus tikai par Aizkraukles pilsētu vai par Ādažu pagastu. Un finansiālā situācija pašvaldībās ir droši vien ļoti līdzīga šai finansiālajai situācijai, kāda ir kopumā valstī. Un kopumā valsts arī nevar acīmredzot uzskatīt par sevišķi spīdošu finansiālo situāciju, arī nevar pilnīgi visus izdevumus, kādi būs nepieciešami, nevar arī nodrošināt varbūt visus ieņēmumus, kādi būtu nepieciešami, lai šos izdevumus segtu. Tāpēc es domāju, ka neskatoties uz to, ka ir pieņemts likums par pievienošanu hartai par pašvaldībām... es te gan neprecīzi nosaucu nosaukumu... tomēr visas šīs starptautiskās

normas mēs vēl neesam spējīgi izpildīt, jo kopumā ekonomiskā situācija valstī nav tāda, lai mēs varētu to nodrošināt. Turklāt šī harta par pašvaldībām stājās spēkā tikai tās 15.pantā noteiktajā kārtībā un tā attiecas uz Eiropas savienības dalībvalstīm, Latvija vēl par tādu nav kļuvusi un Latvija tāpēc arī nevar vēl šobrīd uzņemties saistības izpildīt, kādas šajā starptautiskajā dokumentā ir paredzētas.

A.Endziņš.

Apsīša kungs, lūdzu!

R.Apsītis.

Manā uztverē man ir radies tāds pavisam vienkāršs jautājums. Varbūt abām pusēm - gan pašvaldību pārstāvjiem, gan arī Finanšu ministrijas pārstāvei. Sakiet, kā pēc jūsu domām vajadzētu... kad vajadzētu izstrādāt attiecīgos likumus un likumam pakārtotos aktus, lai savlaicīgi kļūtu zināmi visi atskaitījumi, šajā gadījumā, teiksim, īpašuma nodokļa atskaitījumi Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, lai viss notiktu tā labi iepriekš izplānoti jau no gada sākuma, proporcionāli katru mēnesi varētu, teiksim, izdarīt attiecīgos atskaitījumus? Kad būtu jāpieņem šādi normatīvi tiesiskie?

D.Robežniece.

Budžeta process jau parasti sākas ļoti savlaicīgi - kārtējā gada budžeta projekta izstrāde sākas jau divus gadus iepriekš. Tomēr ir ļoti daudzas lietas, kas ir precizējamas un ir arī lietas, kas saistās tieši ar grozījumiem likumos, ko izdara Saeima un kuras nevar iepriekš paredzēt valdība sagatavojot budžeta projektu un tāpēc līdz budžeta projekta iesniegšanai Saeimā būtībā vēl lielākā daļa... vēl ir daudz neatrisinātu jautājumu. Normāli būtu acīmredzot, ja gada otrajā pusē, iepriekšējā gada otrajā pusē jau budžeta projekts būtu apstiprināts un arī viņš varētu... tad arī valsts budžeta projekts būtu apstiprināts un pašvaldībām būtu zināmi visi tie nosacījumi, kas attiecas uz tām, bet tā nav lieta, kas ir atkarīga tikai no Ministru kabineta. Jo šeit arī ir Saeimas loma ļoti liela nenoliedzami.

R.Apsītis. Un otra puse kā domā?

...

Es varu teikt, ka viennozīmīgi gada beigās jāpieņem, iepriekšējā gada beigās ir jāpieņem visi likumi, visi noteikumi, lai skaidri būtu šie spēles noteikumi. Tad nebūtu izveidojies šāds konflikts, ja būtu savlaicīgi pieņemts likums, savlaicīgi būtu Ministru kabineta noteikumi, arī šāda situācija tad nebūtu izveidojusies.

Es vēl izmantojot šo situāciju gribu pateikt, ka pašvaldība nekad nekomandē vietējo ieņēmumu dienestu, mums viņa nav pakļauta iestāde, mēs ar rīkojumiem un tamlīdzīgi nedrīkstam Ieņēmumu dienestam nozīmēt, lūk, ieskaitīt. Tā nav pašvaldībai pakļautā iestāde.

A.Endziņš.

.... kungs, lūdzu!

....

Tātad es gribu pateikt, ka situācija ir kļuvusi jau par sistēmu. 1996.gadā ar likumu par finanšu izlīdzināšanu 1996.gadam bija gluži tāda pati situācija, kad likums tika pieņemts gada

sākumā nevis iepriekšējā gada beigās un atkal tika vērsti ar atpakaļejošu datumu šie atskaitījumi Finanšu izlīdzināšanas fondā, 1997.gadā mums notika tieši tas pats. Tātad, protams, pašvaldībām būtu jāzina un jābūt skaidrībā par nākošo gadu jau iepriekšējā gada beigās. Tātad, kā kolēis teica.

A.Endziņš.

Paldies. Vai ir vēl kādi jautājumi? Nav vairāk jautājumu. Lūdzu, Aizkraukles pārstāvis.

...

Finansu ministrijai man ir jautājums. Vai finansu ministrs ir valsts pārvaldes iestāde?

D.Robežniece.

Ja nemaldos, finansu ministrs ir Ministru kabineta loceklis, kurš vada valsts pārvaldes iestādi, kura saucās Finanšu ministrija.

...

Bet vai viņš ir valsts pārvaldes iestāde?

D.Robežniece.

Nu iestāde viņš nav. Viņš ir persona un Ministru kabineta loceklis.

...

Nu es tikai tā... 7.pantā ir pateikts: valsts pārvaldes institūcijas nedrīkst iejaukties pašvaldību finanšu izlīdzināšanas izpildē, ja to neparedz likums. Nu tā kā viņš nav, es uzskatu, valsts pārvaldes iestāde, tad nevarēja iejaukties.

A.Endziņš.

Ādažu pārstāvim, lūdzu!

...

Man ir jautājums. Sakiet, vai janvārī, februārī un varbūt arī martā bija kāda no Latvijas pašvaldībām, kas ieskaitīja pati Finanšu izlīdzināšanas fondā šo ieņēmumu nodokli? ...es atvainojos, īpašuma nodokli.

D.Robežniece.

Nē, tādas pašvaldības nebija. Toties no valsts budžeta bija pašvaldības finanšu izlīdzināšanas fondā ieskaitīti 2,48 miljoni kopumā līdz jūlijam, lai segtu to daļu, kas netika saņemta no pašvaldībām no īpašuma nodokļa atskaitījumiem.

A.Endziņš.

Paldies. Vēl ir jautājumi? Nav jautājumu. Vai ir kādi lūgumi?

.....

Es gribētu runāt par ieskaitījumu, ka pašvaldības var veikt... izlīdzināšanas fondā pašas varēja veikt līdz 6.martam un pēc tam pašas varēja veikt šos ieskaitījumus Izlīdzināšanas fondā. Es zinu, Latvijā ir tikai divas pašvaldības, kas ieskaita noslēdzot līgumu ar Finanšu ministriju, tā ir Ventspils un Rīga, kas ieskaita no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, bet par tādu īpašuma nodokli nevienai pašvaldībai nav tāda līguma, ne arī kāda rīkojuma no Finanšu ministrijas nebija. Tāda nav vispār, ka mēs paši varam ieskaitīt Izlīdzināšanas fondā. Tas pilnīgi pretlikumīgi būtu.

A.Endziņš.

Paldies. Paldies dalībniekiem. Vai kādi lūgumi? Iesniegumi? Nav. Līdz ar to es paziņoju, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta un tiek atklātas tiesas debates. Vai pieteikumu iesniedzēju pārstāvis Ādažu pagasta padomes priekšsēdētājs vēlas izteikties debatēs? Lūdzu!

....

Godājamā tiesa! Klātesošie! Kā jau teicu, ļoti žēl, ka tā ir kļuvusi par sistēmu, ka pašvaldības šobrīd Latvijā ir noliktas šādā situācijā, ka viņas nevar pašas un patstāvīgi veidot savu budžetu un viņu attiecīgi sakārtot iestājoties jaunajam finansu gadam. Šīs grūtības, kas radās šogad - 1997.gadā - tas ir pagājušajā gadā, 1997.gadā, Ādažu pagasta pašvaldībai radīja lielas finansiālas problēmas un viena no tām ir šī te sociālā palīdzība, ko mēs nespējam pilnā apmērā veikt pagasta maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Un ļoti, ļoti grūti ir paskaidrot iedzīvotājiem, ka lūk, Saeima aiziet atvaļinājumā, Ministru kabineta sagatavotie jeb likumdošanā sagatavotie grozījumi kavējas un tie tiek pieņemti tikai gada beigās, līdz ar to radot ļoti nožēlojamu situāciju. Šobrīd jāsaka tā, ka Ādažu pagasta padome ir praktiski nospiesta uz ceļiem gan šī apstākļa dēļ, gan arī smago nosacījumu dēļ no Latvijas lielākajiem energoresursu piegādātājiem no Rīgas gāzes, no Latvenego, kuru dzelzainie noteikumi un samaksu noteikumi neparedz šādas te atkāpes un finansu trūkumu. Mums ir jāmaksā tekoši un tekoši ir arī jāsaņem ieņēmumi budžetā. Paldies.

A.Endziņš.

Aizkraukles pārstāvis. Lūdzu!

....

Jā, es arī gribēju piekrist Ādažu pagasta padomes priekšsēdētājam, ka tā jau ir kļuvusi par sistēmu. 1996.gadā likumu par Izlīdzināšanas fondu pieņēma 9.aprīlī. Tām pašvaldībām, kuras ieskaita Izlīdzināšanas fondā, ir jābūt skaidriem šie noteikumi. Un viņām, piemēram, Aizkraukles pilsētai, no 1995.gadā 162 000, tad 1996.gadā - 362 000.. Jau lēciens bija. Faktiski mēs nevarējām vienu mēnesi gandrīz bija jāslēdz pašvaldības iestādes ciet, lai varētu šo te visu ieskaitīt Izlīdzināšanas fondā. Un pie tam vēl visas šīs te valsts institūcijas veic precīzi un viņas jau neskatās, kādi tie vietējie apstākļi. Valsts kase precīzi noraksta tik, cik paredzēts likumā. Un nekādas šeit atkāpes nevar būt. Tālāk 1997.gadā. Ministru kabineta noteikums, kas attiecās par visu budžeta gadu, iedomājieties, pieņemts 16.septembrī. Kurā valstī tas tā vēl var būt? Par visu nodokļu nomaksu un aprēķināšanu pieņemts 16.septembrī. Tātad viņiem interesē tikai viens, ne jau tas procents, cik tur jāatskaita pašvaldībām... šos noteikumus piemērot, kā dabūt šo ciparu. Pieņemto 4 300 000 vai grozījumos pieņemto 3 857 000... Cits neinteresē. Tikai šie cipari interesē. Kādi apstākļi ir uz vietas, tas neinteresē.

A.Endziņš.

Paldies. Ministru kabineta pārstāvei?

D.Robežniece.

Šodien jau te ir pateikts... Es tikai gribētu piebilst vēl tikai to, ka lai arī protams situācija ar pašvaldību budžeta jautājuma risināšanu tiešām varbūt kā sistēma nav pašreiz vēl pārāk labi izveidota, taču tomēr mēs skatām jautājumu par konkrētu Ministru kabineta noteikumu likumību un nevis par sistēmu kopumā. Tas jautājums, kādā šīs lietas būtu kārtojamas, tas, bez šaubām, attiecībā

uz budžeta procesiem ir finansu vadības jautājums, tas ir finansu ministra personā, Ministru kabineta personā, jo Ministru kabinets ir tas, kas pieņem lēmumus attiecībā uz budžetu un šeit visu laiku norit darbs pie tā, lai šī situācija tiktu normāli... lai uzlabotos un lai šīs budžeta izstrādes procedūras tiktu saskaņotas maksimāli un šeit bez šaubām lielu ieguldījumu varētu dot un vēl lielāku varētu dot arī Latvijas Pašvaldību savienība, kas pārstāv visu pašvaldību intereses un arī visu pašvaldību vārdā risina sarunas ar Ministru kabinetu un Finanšu ministriju. Paldies.

A.Endziņš.

Paldies. Līdz ar to puses ir izteikušās, debates pasludinu par slēgtām. Vai lietas dalībniekiem, pieteikumu iesniedzējiem ir kas sakāms replikās? Nav. Aizkrauklei nav? Ādažu pārstāvim nav? Ministru kabineta pārstāvim nav?

Līdz ar to lieta... pēc būtības ir slēgta.... ir veikta.

Tiesa, apspriežoties uz vietas, nolēma, ka spriedums šajā lietā tiks pasludināts šā gada 23.februārī pulksten 15.00 Satversmes tiesas sēžu zālē Basteja bulvārī 14.

Tiesas sēdi pasludinu par slēgtu.

Stenogrāfiste

M.Ceļmalniece

Tiesas sēdes sekretāre

I.Rimdžus